

SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA
Pf.III.20.374/2007/9. szám

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Szegedi Ítéltábla a dr. Stern Sándor ügyvéd által képviselt **felperes neve (címe)** alatti lakos felperesnek, - a dr. Kormányos József ügyvéd által képviselt **alperes neve (címe)** alatti lakos alperes ellen kártérítés iránt indított perében - amelybe az alperes pernyertességének előmozdítása érdekében a Tóvizi Ügyvédi Iroda (ügyintéző: Tóviziné dr. Kovács Ibolya ügyvéd) által képviselt **beavatkozó neve (címe)** **b e a v a t k o z o t t** - a Szegedi Ítéltábla Pf.III.20.192/2006/4. sorszámú hatályon kívül helyező végzése által megismételt eljárásban a Csongrád Megyei Bíróság 2007. április hó 24. napján kelt 2.P.21.708/2006/22. sorszámú ítélete ellen a felperes részéről 23. sorszám alatt előterjesztett fellebbezése, valamint az alperes Pf.III.20.374/2007/5. sorszám alatt benyújtott csatlakozó fellebbezése folytán lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta a következő

Í T É L E T E T :

Az elsőfokú bíróság ítéletét **részben megváltoztatja**, az alperes marasztalását 1.887.877,-(Egymillió-nyolcszáznyolcvanhétezer-nyolcszázhetvenhét) Ft-ra, valamint ezen összeg után az elsőfokú ítéletben írt mértékű és tartamú kamatára **leszállítja**.

A felperes által fizetendő eljárási illeték összegét 638.700,-(Hatszázharmincnyolcezer-hétszáz) Ft-ra **felemeli**, míg az alperes által fizetendőét 226.600,-(Kettőszázhuszonhatezer-hatszáz) Ft-ra **leszállítja**.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét **helybenhagyja**.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg 15 nap alatt az alperesnek 201.000,-(Kettőszázegyezer) Ft másodfokú eljárási költséget.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az államnak az illetékhivatal külön felhívása szerint 212.250,-(Kettőszáztizenkettőezer-kettőszázötven) Ft másodfokú eljárási illetéket, míg megállapítja, hogy 56.650,-(Ötvenhatezer-hatszázötven) másodfokú eljárási illeték az állam terhére marad.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

INDOKOLÁS:

A peres felek szomszédok. A felperes, mint őstermelő, hosszú idő óta foglalkozott naposcsirke neveléssel, az állatokat két fóliasátorban tartotta. A felperes 2003. március 8. napján a ... Kft-vel termékértékesítési szerződést kötött, amely alapján 2003. évre összesen 50.000 db naposcsibe átvételét vállalta akként, hogy a 28. héten 11.000 db, a 37. és 46. héten, valamint 2004. februárjában további 13.000-13.000 db kerül kihelyezésre. A felperes 2003. július hó 8. napján 5.000 db starbro, július 29. napján 6.000 rebro csirkét vett át. Az alperes 2003. augusztus 18. napján hegesztési munkálatokat végzett, amelynek során az ingatlanán lévő fóliák meggyulladtak, majd a tűz áterjedt a felperes ingatlanára is, ahol a csirketartásra szolgáló fóliasátrak leégttek. A káresemény időpontjáig a starbro állományból 195 db egyed elhullott, és miután az állomány 42 napos, piaci értékesítésre alkalmas állapotú volt, ezért a tüzesetet megelőző napon már 186 db-ot eladtak. Ebből az állományból 3.658 db egyed pusztult el, a megmaradt 961 db-ot 250,- Ft/db egységáron értékesítették. Ezen állományhoz tartozó csirkék átlagsúlya 2,12 kg/db volt, az állatok 90 %-a I. osztályú, 10 %-a II. osztályú minőségben lett volna értékesíthető. A felperes a starbro állományhoz tartozó, elpusztult állatok értékesítéséből - 300,-Ft/kg és 250,-Ft/kg egységár alapulvételével - 2.287.700,-Ft árbevételre tehetett volna szert. A megmaradt egyedek kényszerértékesítése miatti árbevétel kiesés 360.950,-Ft volt. Az elpusztult állatok vonatkozásában azonban értékesítési költségek nem merültek fel, ezek összege 121.200,-Ft.

A rebro állományból a tüzesetig 94 db hullott el, 180 db-ot értékesítettek, a meglévő állomány 21 napos életkorú volt. A tűz következtében 5.611 db egyed pusztult el, míg 115 db 23.000,-Ft értékű csirke megmaradt. A rebro állomány felnevelésével és értékesítésével a felperes 3.654.640,-Ft összegű árbevételre tehetett volna szert. A ciklus teljes - számított - tartási költsége - az értékesítési költségekkel együtt - 2.984.902,-Ft, míg a tényleges 21 nap alatt felmerült - számított - tartási költség - értékesítési kiadások nélkül - 1.529.994,-Ft. A fel nem merült tartási költségek összege 1.454.908,-Ft.

A beavatkozó, mint az alperes felelősségbiztosítója 6.695.929,-Ft-ot fizetett meg a felperesnek. Kárszámítása a következő volt: állattartó épület - összesen - 3.440.412,-Ft, starbro állomány 1.886.552,-Ft, rebro állomány 1.037.137,-Ft, ATEV számla 167.198,-Ft, térképkivonat számla 2.000,-Ft, gondozásra fordított idő alapján emelt kárigény 297.198,-Ft, összesen 6.830.497,-Ft. Ebből levonta a megmaradt táp (161.841,-Ft), gyógyszer (13.129,-Ft,), és ócskavas (43.030,-Ft,) értékét, valamint az eladott csirkék vételárát (240.250,-Ft,).

A felperes az alapeljárás során előterjesztett módosított keresetében kérte a bíróságot, kötelezze az alperest 5.787.093,-Ft, valamint ezen összeg után 2003. szeptember 15-től a kifizetésig járó törvényes mértékű késedelmi kamat és perköltség megfizetésére. Keresetét azzal indokolta, hogy az alperes károkozó magatartása folytán a már kihelyezett csirkeállománya elpusztult, emellett a szerződése szerinti időpontokban további állományokat nem tudott átvenni, csak a

39. héten fogadhatott 4.500 db-ot, így egyrészt tényleges kára, valamint a csirkenevelés elmaradása miatt árbevétel kiesése keletkezett. Keresete összecszerűségét a perben keletkezett szakértői véleményre alapította.

Az alperes és a beavatkozó kérték a kereset elutasítását. A kártérítő felelősség jogalapját nem vitatták, azonban álláspontjuk szerint a felperes a szakértői véleményben kimunkált árbevételre - a baromfiágazat nehézségei miatt - nem tudott volna szert tenni, azaz gazdálkodása veszteséges volt, így a beavatkozó által kifizetett kártérítés már kompenzálta veszteségeit.

Az elsőfokú bíróság az alapeljárás során meghozott ítéletével a módosított kereset szerint marasztalta az alperest.

Az alperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság Pf.III.20.192/2006/4. számú végzésével az elsőfokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyezte és ugyanezt a bíróságot újabb eljárásra és újabb határozat hozatalára utasította, miután az elsőfokú bíróság lényeges eljárási jogszabálysértést követett el azzal, hogy nem merítette ki a felperes keresetét, illetve emellett az ítélet rendelkező része és indokolása nem állt egymással összhangban.

Az új eljárás során a felperes keresetét pontosította, 5.757.542,-Ft valamint az alapeljárás során előterjesztett járulékok megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Keresetét összecszerűségében az alapeljárás során készült és módosított szakértői véleményre alapította, amely szerint a két kihelyezett állományban keletkezett kár összesen 5.052.233,-Ft, a tüzeset miatt felmerült többletköltségek (állati hullák összeszedése, elszállítása, elégett takarmány értéke, elégett szalma pótlásának többletköltsége) 571.780,-Ft, a fóliasátrak pótlásának késedelméből eredő elmaradt bevételek összege 1.393.057,-Ft és 2.130.557,-Ft. Ezen összegekből levonásba helyezte a beavatkozó által kifizetett 3.390.085,-Ft-ot. Módosított keresetének ténybeli és jogi indoka megegyezett az alapeljárásbelivel.

Az alperes és a beavatkozó az új eljárás során is kérték a módosított kereset elutasítását, változatlanul arra hivatkoztak, hogy a perbeli szakértő kárszámítása elméleti modellen alapul, az értékesítés az általa kidolgozott egységáron nem volt realizálható a perbeli időszakban, míg a fajlagos nevelési, termelési költségek jóval meghaladták a kidolgozottat. Az alperes utalt arra is, hogy a beszerzett magánszakértői véleményekben levezetett számítással ellentétes megállapításokat tett a perbeli szakértő, ezért véleménye aggályos, arra tényállás nem alapítható. A felperes - lakókörzetében - más fóliasátrat bérelhetett volna csirketartás céljából, ezért a helyreállítás elhúzódása miatti kártérítési igénye alaptalan.

Az elsőfokú bíróság az új eljárás során meghozott ítéletével kötelezte az alperest, fizessen meg 15 nap alatt a felperesnek 2.552.673,-Ft-ot, valamint ezen összeg után

2003. szeptember 15-től 2004. december 31. napjáig a mindenkori költségvetési törvényben meghatározott mértékű késedelmi kamatát, míg 2005. január 1-től a kifizetésig minden naptári félév teljes idejére az előző naptári félév utolsó napján érvényes jegybanki kamatát. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Kötelezte a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az alperesnek 500.000,-Ft, míg a beavatkozónak 150.000,-Ft perköltséget. A felperest 341.900,-Ft, míg az alperest 227.900,-Ft eljárási illeték megfizetésére kötelezte. Határozata indokolásában kifejtette, hogy a Ptk. 355. § (1) és (4) bekezdése alapján kártérítés címén a károkozó körülmény folytán a károsult vagyonában beállott értékcsökkenést és az elmaradt vagyoni előnyt, továbbá azt a kárpótlást, és költséget kell megtéríteni, amely a károsultat ért vagyoni és nem vagyoni hátrányok csökkentéséhez vagy kiküszöböléséhez szükséges. A felperes az illetékes önkormányzat engedélyével 2004. november 30. napjáig csirke-nevelést folytathatott ingatlanán, ezért az alperes a károkozó magatartása folytán köteles megtéríteni a felperes vagyonában beállott értékcsökkenést, illetve a csirke-neveléssel kapcsolatosan indokoltan felmerült költségeket. Az alperesnek meg kell térítenie a felperes elmaradt jövedelmét, amelyet a csirkék elpusztulása miatt nem tudott realizálni és az ezzel összefüggő egyéb költségeit. Az elmaradt jövedelem meghatározásakor figyelembe vette az adott tevékenységgel elérhető bevételt, az annak folytatásával kapcsolatosan felmerült indokolt és tényleges költségeket, majd pedig a kettő összevetéséből vont következtetést az elmaradt haszonra. A perbeli kárszakértő számítását - módszerében és összegszerűségében - elfogadta, és a számszaki módosításokkal levezetett sajátos logikájú elszámolása eredményeképpen a két állományban keletkezett kár összegét 5.052.233,-Ft-ban állapította meg. A tüzeset kapcsán keletkezett többletköltségek összege (hullák rakodása, elszállítása, ártalmatlanítása, elégett takarmány és szalmabálák költsége) 571.780,-Ft volt. Az elmaradt haszon összegének meghatározásakor elfogadta a perbeli igazságügyi szakértő véleményét. Az alperes és a beavatkozó kifogásával kapcsolatban kifejtette, hogy a magánszakértői véleményekben kimunkált termelési költségek minimálisan tértek el csupán a perbeli szakértő által meghatározottaktól, és miután azok tényleges összegének és felmerültének igazolására szigorú számadású bizonylatok nem álltak rendelkezésre, ezért a nevelési költségek egzakt módon egyébként sem határozhatóak meg. Mindemelllett a magánszakértők nagyüzemi termelési költségeket és felvásárlási árakat vettek figyelembe, azonban a felperes gazdálkodása nem ezen modell alapján történt, így a perbeli szakértő számítási módja és annak alapegységei a megalapozottak. A kirendelt szakértő által alkalmazott módszer a termelés valóságos körülményeit próbálta visszaadni, függetlenül más telepek, nagyüzemek termelési eredményeitől. A „bemondáson” alapuló költségadatok a realitások talaján maradtak, egy-két módosítástól eltekintve. A felperes elmaradt jövedelmének meghatározásakor a költségek között a nevelésre fordított munkaidőt nem vette figyelembe, miután a felperes és családja saját maga végezte azt el, ezért külön díj nem számítható fel. Ezért a szakértő által meghatározott 65.926,-Ft-ot a starbro állomány esetében figyelmen kívül hagyta, és megállapította, hogy a felperes haszna 874.132,-Ft-ot lett volna. Ugyanezen indokok alapján további 47.200,-Ft-os költség-tételt vont le, és a szakértő által kimutatott 2.092.959,-Ft helyett 1.945.759,-Ft-al számolt és megállapította, hogy az elért

árbevételre tekintettel a veszteség 1.587.309,-Ft volt, így a starbro állomány esetében a kár összege 2.461.441,-Ft. Ugyanilyen logikájú elszámolást alkalmazott a rebro állomány esetében is, és annak eredményeképpen megállapította, hogy a nyereség 1.322.738,-Ft-ot tett volna ki. A meg nem térült költség ugyanezen állomány esetében 1.201.160,-Ft, így az összes kár 4.985.339,-Ft. Ezt a tételt a szakértői vélemény módosítására figyelemmel 29.551-Ft-tal csökkentette, megállapította, hogy a káresemény kapcsán a felperesnek összesen 4.955.788,-Ft-os kára merült fel. Elfogadta a szakértői véleményt a csirkeégéssel kapcsolatban felmerült egyéb károk esetében („hullázás”, nem hasznosult táp, szalmabála), ezen a címen 571.780,-Ft összegű kártételt talált megállapíthatónak a felperes javára.

A károsult a kár elhárítása, illetve csökkentése érdekében úgy köteles eljárni, ahogy az, adott helyzetben általában elvárható. Nem kell megtéríteni a kárnak azt a részét, amely abból származott, hogy a károsult e kötelezettségének nem tett eleget (Ptk. 340. § (1) bekezdés). A tanúk vallomása alapján megállapította, hogy a felperes a fóliasátra leégését követően csirkenevelésre alkalmas helyet bérelhetett volna, azaz a termékértékesítési szerződésben lekötött állományt képes lett volna elhelyezni megfelelő tartási körülmények között, ezért a szerződés szerinti 37. és 46. hétre elmaradt haszon iránti igényt megalapozottan nem érvényesíthet.

A felperest ért kár (elmaradt haszon + tényleges költség) összegét 5.501.138,-Ft-ban állapította meg, ebből a beavatkozó által a csirkeállományok értékeként és az azokhoz közvetlenül kapcsolódó költségekként megtérített, összesen 2.974.865,-Ft-ot levonta, és megállapította, hogy a felperes kártérítési igénye 2.552.673,-Ft erejéig megalapozott, ezen összeg megfizetésére kötelezte az alperest, míg ezt meghaladóan a keresetet elutasította. A felperes nagyobb részben pervesztes lett, ezért kötelezte - az alperesi beavatkozó javára is - perköltség fizetésére, amely a jogi képviselők munkadíjából és az alperesi képviselő utazási költségéből, továbbá a magánszakértőnek fizetett díjból állt.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben kérte annak részbeni megváltoztatása mellett az alperes marasztalásának felemelését a módosított keresete szerinti összegre. Fellebbezése indoklásában megismételte a kárenyhítési kötelezettséggel kapcsolatban az elsőfokú eljárás során kifejtett ténybeli és jogi indokait, továbbra is arra utalt, hogy a beavatkozó 2003. novemberében fizetett előleget részére, ezért a 37. és 46. heti csirkenevelést semmiképpen nem tudta finanszírozni, emellett a tanúk által megjelölt sátrakban pulykanevelést folytattak, amelyek a szakértői vélemény szerint nem alkalmasak csirkenevelésre, emellett a téliesítésük sem volt megoldott. Kárenyhítési kötelezettségének nem tudott eleget tenni, éppen ezért a 37. és 46. hétre tervezett, kiesett csirkeneveléssel elérhető haszonra kártérítés címén igényt tarthat.

Az alperes csatlakozó fellebbezésében kérte az elsőfokú ítélet megváltoztatása mellett a kereset teljes körű elutasítását. Fellebbezése indoklásában kifejtette, hogy a tényállás megállapítás törvénysértő, a perbeli szakértő véleménye megalapozatlan,

tekintettel az általa csatolt magánszakértői véleményekre, így arra tényállás nem alapítható. A költségek meghatározása során az igazságügyi szakértő nem volt tekintettel az állományok ivarmegoszlására, az ebből eredő eltérő fejlődési mutatókra, tévesen határozta meg ebből következően a fajlagos takarmány felhasználást, annak költségét, továbbá az értékesítés során a perbeli időszakban elérhető egységárakat is, ebből következően a teljes számítása téves adatokon alapul. A magánszakértői véleményekkel, illetve az Országos Mezőgazdasági Minősítő Intézet, a Baromfi Termék Tanács adataival igazolta a perbeli szakértői vélemény adatainak tarthatatlanságát. A csirkenevelés a perbeli időszakban országosan veszteséges volt, ezért a felperes semmilyen körülmények között nem érhetett volna el eredményt, hasznot, ezért erre alapított kárigénye alaptalan. Miután a magánszakértői állásfoglalások is szakvéleménynek tekinthetők és azok ellentétben álltak a perbeli szakértő véleményével, az elsőfokú bíróság eljárási szabálysértést követett el azzal, hogy a közöttük meglévő ellentmondásokat nem oldotta fel a szakértői vélemények ütköztetésével, a szakértők személyes meghallgatásával.

A felperes fellebbezése **alaptalan**, míg az alperesé kisebb részben **alapos**.

Az eljárás során nem volt vitatott, hogy az alperes tevékenységével összefüggésben a felperest kár érte, ezért az alperes deliktualis kártérítési felelőssége fennáll (Ptk. 339. § (1) bekezdés), az alap- és az új eljárás során is a felperest ért kár nagysága, annak összecszerúsége volt a kérdéses. A felperes a Ptk. 355. § (4) bekezdése alapján teljes kárának megtérítését követelheti, ami áll egyrészt a károkozás folytán keletkezett tényleges kárából (költségekből), továbbá ezen felül az elmaradt hasznából, vagyis a nyereségből, amittől a károkozás miatt esett el. A felperes ezért a szakmailag indokoltan alátámasztott, a piaci viszonyok tükrében számított bruttó árbevételt (hozamot) követelheti, mert az árbevétel fedezi a termelési költségét, továbbá a nyereségét is. Nem követelheti azonban azokat a termelési költségeket, amelyek - éppen a káresemény miatt - már nem merültek fel (az elpusztult állatállomány további tartásával, értékesítésével kapcsolatos költségek stb.). Levonásba kell helyezni a számított árbevételből a tényleges értékesítésből befolyt bruttó árbevételt, valamint a beavatkozó által az állatállománnyal kapcsolatban megtérített összegeket is. A kifejtett elvre figyelemmel a felperes a fel nem merült termelési költségtenyezők levonása mellett a ténylegesen felmerült költségét és a várt hasznát is követelheti, amelyek egyaránt a bruttó árban jelennek meg, az nyújt rájuk fedezetet.

A felpereshez kitelepített és a gondozásában lévő két állomány eltérő fejlődési ciklusban volt a káresemény bekövetkeztekor, ezért eltérő elszámolást kellett megejteni az elmaradt haszon meghatározásakor:

I. starbro állomány

A káreseménykor vágásérett volt, megkezdődött az értékesítése. A tüzesetet követően mért átlagsúly 2,12 kg volt. Az elpusztult 3.658 db 90 %-a I. osztályban,

míg 10 %-a II. osztályban lett volna értékesíthető. A szakértő által meghatározott bruttó egységárak alapulvételével a következő - számított - árbevétel lett volna elérhető.

- elhullott állomány 90 %-a= $3.292 \text{ db} \times 2.12 \text{ kg-mal} = 6.979 \text{ kg}$; $6.979 \text{ kg} \times 300,-\text{Ft/kg-mal} = 2.093.700,-\text{Ft}$
- 10 % $366 \text{ db} \times 2,12 \text{ kg/db-bal} = 776 \text{ kg}$ $\times 250,-\text{Ft/kg-mal} = 194.000,-\text{Ft}$
mindösszesen: 2.287.700,-Ft.

A megmaradt 961 db-ot ugyan értékesítette 250,-Ft/db (összesen 240.250,-Ft) áron a felperes, azonban a káresemény nélkül az előbbiek szerinti minőségben és egységaron lett volna értékesíthető, az elérhető árbevétel a következő:

90 % I. osztályú $865 \text{ db} \times 2,12 \text{ kg/db-bal} = 1.834 \text{ kg}$ $\times 300,-\text{Ft/ kg-mal} = 550.200,-\text{Ft}$.

10 % $96 \text{ db} \times 2,12 \text{ kg/db-bal} = 204 \text{ kg}$ $\times 250,-\text{Ft/kg-mal} = 51.000,-\text{Ft}$.

mindösszesen: 601.200,-Ft.

Az elérhető árbevétel és a tényleges értékesítés különbözete 360.950,-Ft.

Ezen állomány esetében a kiesett, elmaradt árbevétel ekként 2.648.650,-Ft.

A korábbiakban kifejtettek szerint a várt árbevételből azonban levonásba kell helyezni a fel nem merült költségeket, így az értékesítési költséget. A költségek meghatározásakor a szakértő mindvégig modellszámítást végzett, és átlagadatokat vett figyelembe, azonban a felperes a beavatkozóknak tett kárigény bejelentésében az állattartással kapcsolatos munkaidő-szükségletként napi 28 órát jelölt meg 4 főre, 500,-Ft/óra díjfelszámítás mellett. A felperesi „saját” munkavégzés nem tekinthető „érték nélkülinek”, ez közgazdasági irracionalitás, hiszen a „saját munka” ellenértéke, díja maga a vállalkozói díj, azaz, az árbevétel. Ezért az elsőfokú bíróság álláspontjától eltérően mind a termelés, mind az értékesítés során a munkavégzés értéke a költségek között számítandó, mégpedig a kárigény bejelentésben szereplő adatok alapján. A szakvélemény (Csongrád Megyei Bíróság 2.P.20.546/2001/21. sorszám) 5. oldalán kimunkált értékesítési költség - 9 alkalom-2óra=18óra=19.726,-Ft - nem vehető figyelembe, miután az nem az 500,-Ft/óra egységárral került kiszámításra, ezért ezt a tételt a másodfokú bíróság a felperesi igénybejelentés alapján 500,-Ft/óra alapulvételével 9.000,-Ft-ban határozta meg. Így a fel nem merült értékesítési költségek összege 121.200,-Ft. A beavatkozó ezen állományra tekintettel 1.884.552,-Ft-ot térített meg, így összesen 2.005.752,-Ft-ot kell levonásba helyezni az előbbiek szerint kalkulált kiesett árbevételből, amelynek eredményeképpen 642.898,-Ft a felperest megillető kár.

A kár bekövetkeztekor az állomány 21 napos volt, amelyből a tüzesetet megelőzően 94 db elhullott, és 180 db-ot értékesítettek. A tűz után megmaradt 115 db csirke, db-ként 200,- Ft, összesen 23.000,-Ft értékben. A tűzben elpusztult 5.611 db-ból a termelési ciklus végéig a természetes elhullás figyelembevételével 5.471 db vált volna értékesíthetővé. A szakvélemény (Csongrád Megyei Bíróság 2.P.20.546/2004/21. sorszám) a 7. oldal utolsó bekezdésében helyesen határozta meg az ezen állománnyal elérhető bruttó árbevétel összegét, ezt a másodfokú bíróság is kiindulási pontként elfogadta, így az 3.654.640,-Ft. Ez az, az árbevétel, amely a sikeres termelés esetén a felmerült költségekre is fedezetet nyújtott volna a felperesnek, a haszna mellett.

Miután a nevelési ciklus nem ért véget a kár bekövetkeztekor, ezért a fel nem merült termelési költségek úgy határozhatók meg, hogy a szakértő által kimunkált, a teljes termelési ciklusra számított költségekből levonásba helyezzük a káreseményig terjedő időszakra számított - ténylegesen felmerült - költségeket. Az előbbieken kifejtettekre figyelemmel a másodfokú bíróság alapjaiban elfogadta a szakértő költségszámítását, annak módszerét, azonban a felperes és hozzátartozói munkaidő-szükségletét és annak ellenértékét mind a termelésnél, mind pedig az értékesítésnél az igénybejelentésben foglalt adatok alapján számította azzal, hogy a szakvéleményben külön tételként szereplő alomkihordást és takarítást nem tartotta külön felszámíthatónak, azt az egyébkénti munkaidő-szükségletbe és díjba beletartozónak vette.

A szakvélemény 8. oldalán a teljes ciklusra jutó költségként 2.419.786,-Ft-ot mutatott ki a szakértő. Ebből az előbbi okfejtés miatt a másodfokú bíróság kivonta a napi munkaóra-szükséglet 60.600,-Ft, az alomkihordás, takarítás 21.884,-Ft és az értékesítés munkaóra-szükségleteként megjelölt 5.400,-Ft részösszegeket, és így különbözetként 2.331.902,-Ft adódott. Ehhez hozzáadta az igénybejelentésben szereplő napi munkaóra-szükségletet (28 óra x 46 nap = 1.288 óra x 500,-Ft/óra = 644.000,-Ft) az értékesítés munkaóra-szükségletét (9 alkalommal - 2 óra = 18 óra x 500,-Ft/óra = 9.000,-Ft), összesen 653.000,-Ft-ot, így a teljes ciklusra jutó tartási költségként 2.984.902,-Ft-ot állapított meg.

A fel nem merült költségek meghatározása céljából ebből az összegből levonásba kellett helyezni a káreseményig ténylegesen felmerült 21 napi nevelési időszakra jutó számított költségeket, amelyet a szakértői vélemény 9. oldala tartalmazott 1.297.664,-Ft-ban. Ezt a másodfokú bíróság az előbbi számítási módszerét alkalmazva szintén korrigálta, levonásba helyezte a 11.166,-Ft összegű értékesítési költséget, miután annak felszámítása indokolatlan, tekintve, hogy a teljes ciklusra jutó költségek között már egyszer számításba lett véve. Ugyanígy levonta a napi munkaóra-szükséglet 27.600,-Ft, az alomkihordás, takarítás 22.904,-Ft összegű tételét, s ezen tételek helyett a felperes beavatkozóhoz történt igénybejelentése szerinti napi munkaóra-szükségletet (21 nap x 28 óra = 588 óra x 500,-Ft/órával = 294.000,-Ft) állította be, így a 21 napra jutó számított tényleges költség 1.529.994,-Ft.

A teljes ciklusra jutó 2.984.902,-Ft összegű költségből levonva a 21 napra jutó 1.529.994,-Ft-ot, a különbözetként adódó 1.454.908,-Ft a fel nem merült termelési költség összege. A rebro állomány 3.654.640,-Ft várt árbevételét ezen összeggel, a megmaradt állatok értékével és a beavatkozó által már az állományra megtérített összeggel csökkentve (összes levont összeg 1.454.908,-Ft + 23.000,-Ft + 1.037.137,-Ft) a felperes meg nem térült, elmaradt haszna 1.139.595,-Ft.

A két állomány esetében az előbbiek szerint meghatározott kár összege (642.898,-Ft + 1.139.595,-Ft) összesen 1.782.493,-Ft.

A felperes a károkozással összefüggő tényleges költségei megtérítése címén a szakvélemény (Csongrád Megyei Bíróság 2.P.20.546/2004/21.) 10. oldalában a „termelőnek további költségei merültek fel a tűzkár következtében:” címszavaknál meghatározott 571.780,-Ft-ot igényelte, amelynek egyes tételei bizonyítást nyertek, míg lényegében a kisbálás szalmák elégéséből eredően csupán a szakértő által meghatározott többletköltség megtérítésére tartott igényt. Ebből az összegből azonban levonásba kell helyezni a beavatkozó által megtérített 167.198,-Ft-ot (ATEV számla), 2.000,-Ft-ot (térvéleményszámla) és 297.198,-Ft-ot (gondozásra fordított idő alapján emelt kárigény), így összesen - egyéb tényleges kárként, költségként - 105.384,-Ft illeti meg a felperest.

Az összes megalapozott, bizonyított kárigény 1.887.877,-Ft.

Az elsőfokú bíróság a további elmaradt haszon megtérítése iránti keresetet helyes indokok, érvelés alapján utasította el, a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság által megállapított tényállással és jogi indokokkal minden tekintetben egyetért ebben a körben.

Az alperes csatlakozó fellebbezésében alaptalanul támadja a bizonyítékértékelést, az elsőfokú bíróság helyesen mutatott rá arra, hogy a perbeli szakértő és az alperes magánszakértőjének véleménye között a költségszámítás, az alapadatok tekintetében minimális eltérés volt csupán és a perbeli szakértő több esetben is elfogadta a magánszakértő megállapításait, így lényeges kérdésben nem merült fel olyan ellentmondás, amelyet a szakértők szembesítésével kellett volna feloldani, figyelemmel arra is, hogy a perbeli szakértő írásban nyilatkozott a magánszakértők állásfoglalására is.

Mindezekre figyelemmel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatta és az alperes marasztalását a rendelkező részben írtak szerint

1.887.877,-Ft-ra, valamint annak az elsőfokú ítéletben írt mértékű és tartamú kamatára leszállította a Pp. 252. § (3) bekezdése alapján.

A megváltoztatásra figyelemmel ugyan némileg módosult a pervesztesség-pernyertesség aránya, miután a felperes 33 %-ban, az alperes 67 %-ban lett pernyertes, azonban a

perkötség viselésére vonatkozó rendelkezés megváltoztatására a másodfokú bíróság a következők miatt nem látott módot. Az alperes a jogi képviselővel kötött megállapodás alapján 579.663,-Ft összegű megbízási díjat fizetett, emellett a magánszakértők részére összesen 289.810,-Ft-ot fizetett meg, míg a perben 80.000,-Ft-ot előlegezett, így összes eljárási költsége 949.473,-Ft-ot tett ki, amelyből 67 %, azaz összesen 636.147,-Ft megtérítésére tarthatott igényt. Mindemellett azonban a felperes részbeni pernyertessége alapján a nyertes rész tekintetében mintegy 95.000,-Ft nettó ügyvédi munkadíj és az előlegezett 65.000,-Ft szakértői költség 33 %-a (21.450,-Ft), összesen mintegy 117.000,-Ft illetné meg, ezért az elsőfokú bíróság által meghatározott és az alperesnek járó 500.000,-Ft eljárási költség megalapozott.

A felek által fizetendő eljárási illeték összegét azonban helytelenül határozta meg az elsőfokú bíróság, nem vette figyelembe, hogy az alapeljárásbeli ítélet ellen fellebbezést terjesztettek elő, amelynek összege a fellebbezett perérték után (5.787.093,-Ft) 347.200,-Ft, míg az eredeti keresetre tekintettel (8.634.618,-Ft) a feljegyzett elsőfokú eljárási illeték 518.100,-Ft-ot tesz ki. Az összes feljegyzett illeték 865.300,-Ft. Ebből az alperes a 1.887.877,-Ft után számított 6 %-os mértékű első- és másodfokú eljárási illeték megfizetésére köteles, amelynek összege összesen 226.600,-Ft, így a felperest 638.700,-Ft összegű illetékfizetési kötelezettség terheli. Mindezekre figyelemmel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság illetékviselésre vonatkozó rendelkezését megváltoztatta és mindkét peres fél vonatkozásában az eljárási illeték összegét a rendelkező részben írtak szerint felemelte.

A felperes a másodfokú eljárásban 67 %-ban pervesztes lett, ezért köteles az alperes és a jogi képviselője között létrejött megbízási szerződésben kikötött 300.000,-Ft ügyvédi munkadíj 67 %-ának, azaz 201.000,-Ft-nak a megfizetésére. A felperes fellebbezése teljes egészében eredménytelen volt, ebben a részében a pertárgyérték 3.204.869,-Ft, a másodfokú illeték 192.300,-Ft, míg az alperes csatlakozó fellebbezése 664.796,-Ft erejéig eredményre vezetett, így ebben a körben a csatlakozó fellebbezési eljárási illeték összegét - tekintve, hogy a felperesre az Itv. 51. § (1) bekezdése szerinti illetékmentesség nem terjed - a felperes köteles megfizetni, amelynek összege 19.950,-Ft, ezért a másodfokú bíróság a felperest 212.250,-Ft másodfokú eljárási illeték megfizetésére kötelezte az Itv. 74. § (3) bekezdése, valamint a 6/1986. (VI.26.) IM. számú rendelet 13. § (2) bekezdése alapján, és megállapította, hogy a feljegyzett további csatlakozó fellebbezési illeték az Itv. 51. § (1) bekezdése és a 6/1986. (VI.26.) IM. számú rendelet 13. § (1) bekezdése és 14. §-a alapján az állam terhén marad.

Pf.III.20.374/2007/9. szám

A beavatkozónak a másodfokú eljárásban költsége nem merült fel, ezért annak viseléséről nem kellett rendelkezni.

S z e g e d, 2007. december 14. napján

Dr. Kissné dr. Koch Ágnes sk.
a tanács elnöke

Dr. Lakatos Péter sk.
előadó bíró

Dr. Simonné dr. Gombos Katalin sk.
táblabíró